

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 7.1.2009
KOM(2008)897 galutinis

2006/0008 (COD)

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS
EUROPOS PARLAMENTUI**

pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą

dėl

**Tarybos bendrosios pozicijos siekiant priimti Reglamentą, iš dalies keičiantį Reglamentą
(EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir kuriuo nustatomas
jo priedų turinys**

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS
EUROPOS PARLAMENTUI**

pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą

dėl

**Tarybos bendrosios pozicijos siekiant priimti Reglamentą, iš dalies keičiantį Reglamentą
(EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir kuriuo nustatomas
jo priedų turinys**

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymai Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti:	
- dėl pasiūlymo COM(2006) 7 galutinis (dokumentas 2006/0008/COD)	2007 m. sausio 24 d.
- dėl pasiūlymo COM(2007) 376 galutinis (dokumentas 2007/0129 [COD])	2007 m. liepos 3 d.
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė pateikta:	2006 m. spalio 26 d.
Europos Parlamento nuomonė (pirmasis svarstymas) pateikta:	2008 m. liepos 9 d.
Iš dalies pakeistas pasiūlymas (COM(2008)648 galutinis – dokumentas 2006/0008/COD) pateiktas:	2008 m. spalio 15 d.
Politinis susitarimas priimtas:	2008 m. lapkričio 5 d.
Bendroji pozicija priimta:	2008 m. gruodžio 17 d.

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo¹, kuris turi pakeisti Reglamentą (EEB) Nr. 1408/71².

Reglamento 883/2004 prieduose pateikiamos nuostatos, taikomos atskiroms valstybėms narėms. Priimant reglamentą kai kurių iš šių priedų turinys dar nebuvo nustatytas.

¹ OL L 166, 2004 4 30, pataisyta versija OL L 200, 2004 6 7, p. 1.

² Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, OL L 149, 1971 7 5, p. 2. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1992/2006 (OL L 392, 2006 12 30, p. 1).

Todėl Reglamente 883/2004 numatyta, kad jo II priedo (Konvencijų nuostatos, galiojančios toliau), X priedo (Specialios neįmokinės išmokos pinigais) ir XI priedo (Specialios nuostatos dėl valstybių narių teisės aktų taikymo) turinys turėtų būti nustatytas iki reglamento taikymo dienos.

Be to, kai kuriuos Reglamento 883/2004 priedus reikėjo pritaikyti siekiant atsižvelgti į valstybių narių, kurios į Europos Sąjungą įstojo po reglamento priėmimo, reikalavimus ir į naujausius pokyčius kitose valstybėse narėse.

Atsižvelgdama į tai, Komisija priėmė du reglamentų pasiūlymus – 2006 m. sausio 24 d. ir 2007 m. liepos 3 d.:

- Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir kuriuo nustatomas XI priedo turinys;

- Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo priedus.

Šie pasiūlymai pagrįsti EB sutarties 42 ir 308 straipsniais ir turi būti priimti vieningai.

2008 m. spalio 15 d. Komisija pateikė iš dalies pakeistą pasiūlymą, kuriuo priėmė Europos Parlamento pakeitimą, pagal kurį abu pirminiai pasiūlymai sujungiami į vieną tekstą. Su pasiūlymu (dokumentas 2007/0129/COD) susijusios procedūros buvo atsisakyta, šio pasiūlymo turinį įtraukus į su pirmu pasiūlymu (dokumentas 2006/0008/COD) susijusią procedūrą.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Reglamento, kuriuo nustatomas XI priedo turinys, pasiūlyme nustatytos papildomos nuostatos, susijusios su konkrečiais atskirų valstybių narių teisės aktų aspektais, siekiant užtikrinti sklandų Reglamento 883/2004 taikymą atitinkamose valstybėse narėse. Siekiant bendro supaprastinimo tikslo, pasiūlyme pateikiama mažiau įrašų nei atitinkamame dabartinio Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 VI priede.

Reglamento 883/2004 II ir X priedų, kurie buvo palikti be teksto, būsimos nuostatos atitiko Reglamento 1408/71 III ir IIa priedų nuostatas. Kituose šiuo pasiūlymu pakeistuose prieduose jau yra kai kurioms valstybėms narėms taikomos nuostatos, tačiau juos reikia papildyti siekiant atsižvelgti į valstybės nares, kurios į ES įstojo po 2004 m. balandžio 29 d. – Reglamento 883/2004 priėmimo datos. Kai kurių iš šių priedų nuostatos taip pat sutampa su Reglamento 1408/71 nuostatomis. Tačiau I priedo 1 dalies (išankstinės išlaikymo išmokos) ir III bei IV priedų (specialios sveikatos priežiūros išmokų taisyklės) nuostatos yra naujos.

3. PASTABOS DĖL BENDROSIOS POZICIJOS

3.1. Bendros pastabos

2008 m. gruodžio 17 d. Tarybos bendrojoje pozicijoje iš esmės atsižvelgiama į Europos Parlamento poziciją, priimant 69 iš 77 pakeitimų.

Komisija iš dalies pakeistame pasiūlyme priėmė visus Europos Parlamento pakeitimus. Tačiau Taryba nepriėmė pakeitimų Nr. 6, 11, 12, 20, 23 ir 24, susijusių su III priedu, ir pakeitimo Nr. 78 rev.

3.2. Pastabos dėl bendrosios pozicijos, susijusios su pakeitimu Nr. 20 ir išvestiniais pakeitimais Nr. 6, 11, 12 ir 24, susijusiais su III priedu

Reglamento 883/2004 III priede pateikiamas valstybių narių, kurios kompetentingoje valstybėje narėje taiko „teisių į išmokas natūra apribojimą pasienio darbuotojų šeimų nariams“ sąrašas. Šiuo priedu, nepaisant neigiamo pavadinimo formuluotės „apribojimais“ atspalvio, iš tiesų padaryta pažanga daugelio susijusių asmenų atžvilgiu, palyginti su jų dabartine padėtimi pagal Reglamentą 1408/71. Pagal galiojančias taisykles pasienio darbuotojo, kuris pagal apibrėžtį negyvena kompetentingoje valstybėje narėje (t. y. valstybėje narėje, kurioje dirba ir kurios teisės aktai taikomi ligos išmokų gavimui), šeimos narys neturi teisės į sveikatos priežiūrą kompetentingoje valstybėje narėje.

Po labai sudėtingų derybų šiuo klausimu 2003 m. ir atsižvelgiant į reikalavimą vieningai sutarti buvo rastas sprendimas, kuriuo atsižvelgiama į daugelio valstybių narių sutikimą suteikti naują teisę bei siekiama išspręsti kitų valstybių narių, kurios negalėjo to padaryti, sunkumus.

Pagal šį sprendimą Reglamento 883/2004 18 straipsnio 2 dalyje ir 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pasienio darbuotojo šeimos nariai turi teisę gauti išmokas natūra būdami kompetentingoje valstybėje narėje. Tačiau III priede numatytos tam tikros šiam principui taikomos išimties.

Nors Komisija būtų pageidavusi kitokio rezultato, ji pritarė kompromisui, nes jis pasienio darbuotojų šeimos nariams reiškia tikrą pažangą. Joks kitas sprendimas nebūtų sulaukęs būtino vieningo pritarimo Taryboje. Komisija taip pat atkreipia dėmesį, kad pagal šį sprendimą aštuoniose valstybėse narėse gyvenantys pasienio darbuotojų šeimos nariai įgys naują teisę. Anuomet Parlamento sprendimas buvo toks pat, ir tai leido priimti Reglamentą 883/2004.

Komisija pritaria Europos Parlamento pakeitimui Nr. 20, kuriuo siekiama Reglamento 883/2004 18 straipsnyje numatytą teisę per penkerius metus taikyti visoms valstybėms narėms (po penkerių metų III priedas turėtų būti panaikintas visoms valstybėms narėms). Vykstant diskusijoms Taryboje kai kurios valstybės narės pabrėžė – iš principo ir atsižvelgdamos į reglamento taikymo patirties stoką, kad nereikėtų keisti Reglamente Nr. 883/2004 išdėstyto sunkiai pasiekto kompromiso. Daugelis kitų valstybių narių sutiko su pakeitimu siekdamas kompromiso. Be to, III priede išvardytos šešios valstybės narės buvo dar lankstesnės, nes sutiko, kad III priedas būtų panaikintas po ketverių metų.

Atsižvelgiant į tai Tarybos bendrojoje pozicijoje numatyta, kad:

- Reglamento 883/2004 18 straipsnio 2 dalis ir 28 straipsnio 1 dalis būtų iš dalies pakeistos, nurodant, kad III priedas bus peržiūrėtas praėjus penkeriems metams nuo jo taikymo, ir
- Reglamento 883/2004 87 straipsnis būtų papildytas nauja 10a dalimi, kurioje būtų numatyta, kad kai kurioms valstybėms narėms skirti įrašai III priede galiotų tik ketverius metus.

Komisija apgailestauja, kad Taryboje nepavyko pasiekti didesnės pažangos šiuo klausimu, tačiau pripažįsta pirmininkaujančios valstybės narės pastangas. Komisija mano, kad Tarybos

pasiektas kompromisas yra dinamiško proceso, kuris sudarys sąlygas visoms valstybėms narėms prisitaikyti prie Europos Parlamento pozicijos, pradžia. Komisija, kuri palaiko Europos Parlamento poziciją, stengsis tęsti šį procesą ir prie jo prisidėti. Kol kas, būdama pragmatiška, Komisija pritaria kompromisui, nes palyginti su dabartine III priedu nustatyta padėtimi, padaryta pažanga.

3.3. Pastabos dėl Tarybos pozicijos, susijusios su pakeitimu Nr. 23

Pakeitimas Nr. 23 susijęs su Reglamento 883/2004 II priedu (Konvencijų nuostatos, galiojančios toliau ir tam tikrais atvejais negaliojančios asmenims, kuriems taikomas reglamentas). Šio priedo 36 punkte, į Portugalijos–Jungtinės Karalystės įrašą Parlamentas įtraukia nuorodą į 1978 m. lapkričio 15 d. Protokolo dėl medicininio gydymo 2 straipsnio 1 dalį, kuri jau įtraukta į Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 III priedą.

Šis protokolas nenurodomas Tarybos bendrosios pozicijos II priede, kadangi abi susijusios valstybės narės nurodė, kad jos nusprendė nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. nebetaikyti šio protokolo 2 straipsnio 1 dalies. Komisija atsižvelgia į abiejų susitarimo šalių sprendimą ir jo pasekmes Reglamento 883/2004 II priedo atnaujinimui.

3.4. Pastabos dėl Tarybos pozicijos, susijusios su IV priedo įrašais, pakeitimu Nr. 78 rev

Kompetentingoje valstybėje narėje (t. y. mokančioje pensiją ir apmokančioje jos pensininkų sveikatos priežiūros išlaidas valstybėje narėje, kurioje jie gyvena) negyvenantis pensininkas šiuo metu turi teisę tik į ligos išmokas valstybėje narėje, kurioje jis gyvena.

Tačiau pagal Reglamentą 883/2004, jei valstybė narė yra išvardyta IV priede, pensininkas turės teisę grįžti į šią valstybę narę ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis kaip papildoma teise. Tai reiškia, kad kompetentinga valstybė narė apmokės ne tik sveikatos priežiūros išlaidas valstybei narei, kurioje pensininkas gyvena, bet ir to paties asmens ligos išmokų išlaidas savo pačios teritorijoje.

Viena tokių išvardytų šalių buvo Italija. Netrukus po Reglamento 883/2004 priėmimo Italijos valdžios institucijos iš naujo apsvarstė savo poziciją ir nusprendė, kad kol kas jos negali suteikti papildomų teisių pensininkams. Atsižvelgdama į šiuos pokyčius, Komisija pasiūlė iš IV priedo išbraukti įrašą „Italija“. Pakeitime Nr. 78 rev Europos Parlamentas pageidauja Reglamento 883/2004 IV priede palikti įrašą „Italija“.

Atsižvelgdama į specifinį IV priedo pobūdį, Komisija patvirtina savo pasiūlymą ištrinti įrašą „Italija“. Komisija mano, kad jeigu valstybėms narėms, kurios tam tikru metu pasirenka suteikti papildomas teises, tačiau vėliau turi iš naujo apsvarstyti savo poziciją (kadangi jos atsako už socialinės apsaugos sistemų organizavimą ir finansavimą) nebus sudaryta galimybė keisti savo sprendimą, ateityje tokių palankių priedų gali nebelikti.

3.5. Kiti Tarybos padaryti Komisijos pasiūlymo pakeitimai

Tarybos bendrojoje pozicijoje taip pat numatyti tokie pakeitimai:

- Reglamento 883/2004 15 straipsnis:

vadovaujantis Tarybos nuostatais bendrojoje pozicijoje terminas „pagalbiniai darbuotojai“ pakeistas terminu „sutartininkai“;

Komisija pritaria tokiam reglamento pakeitimui.

- Su nelaimingais atsitikimais darbe arba profesinėmis ligomis susijęs planinis gydymas; Reglamento 883/2004 36 straipsnio 1 ir 2 dalis:

Tarybos bendrojoje pozicijoje numatyta, kad su ligos išmokomis susijusios nuostatos (17 straipsnis, 18 straipsnio 1 dalis, 19 straipsnio 1 dalis ir 20 straipsnio 1 dalis) taikomos ir išmokoms dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų.

36 straipsnio 2 dalis buvo numatyta Komisijos pateiktame Reglamentą 883/2004 įgyvendinančio reglamento pasiūlyme (33 straipsnis). Ji susijusi su konkrečiomis leidimo su nelaimingais atsitikimais darbe arba profesinėmis ligomis susijusiam planiniam gydymui sąlygomis. Ši susijusiems asmenims palanki nuostata nebuvo įtraukta į Reglamentą 883/2004. Taryba sutiko šią nuostatą įtraukti į pagrindinį, o ne įgyvendinantį reglamentą.

Komisija pritaria abiem nuostatomis, nes jos palankios susijusiems asmenims.

- Reglamento 883/2004 87 straipsnio 8 dalis:

Šiuo Tarybos bendrojoje pozicijoje numatytu 87 straipsnio 8 dalies pakeitimu siekiama paaiškinti, kaip ši laikina priemonė gali būti taikoma visiems suinteresuotiesiems subjektams. Pakeitimu numatomas ilgiausias 10 metų laikotarpis, per kurį asmeniui gali būti toliau taikomi valstybės narės, kitos nei nustatyta pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 II antraštinę dalį, teisės aktai.

Komisija gali priimti šį pakeitimą, nes ilgiausio laikotarpio nustatymas yra iš esmės susijęs su pereinamojo laikotarpio priemonės principu. Dešimties metų laikotarpis yra pakankamas, kad tiek susijusiems asmenims, tiek institucijoms, būtų suteikta galimybė iš naujo apsvarstyti padėtį atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus.

4. IŠVADA

Komisija ypač budriai siekė užtikrinti, kad būtų išlaikytos individualios judžių piliečių teisės, pavyzdžiui, susijusios su nelaimingais atsitikimais darbe ir profesinėmis ligomis. Komisija pažymi, kad Tarybos bendrąją poziciją iš esmės atsižvelgiama į Europos Parlamento pakeitimus.

Svarbiausiais klausimais Komisija mano, kad Tarybos pasiektas kompromisas yra dinamiško proceso, kuris sudarys sąlygas visoms valstybėms narėms prisitaikyti prie Europos Parlamento pozicijos, pradžia. Komisija stengsis tęsti šį procesą ir prie jo prisidėti.

Galiausiai šį reglamentą, kuriuo užpildomi tušti Reglamento 883/2004 ir įgyvendinančio reglamento priedai, būtina priimti, kad Reglamentą 883/2004 būtų galima taikyti nuo 2010 m.

Reglamentu 883/2004 numatomos palankesnės piliečių, kurie naudojami laisvo judėjimo teise, socialinės apsaugos teisės. Įsigaliojęs Reglamentas 883/2004 turės tiesioginį poveikį kasdieniam milijonų ES piliečių gyvenimui.

Atsižvelgdama į tai, Komisija gali iš esmės pritarti Tarybos bendrajai pozicijai.